Nummer VN2021-011666
Directie Verkeer en or

Gemeente Amsterdam

Staf Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit **Staf**

Voordracht voor de Staf Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit van 26 april 2021

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)

Agendapunt: B1

Onderwerp

Stand van zaken voetgangersbeleid en voorgesteld vervolgtraject beleidskader Ruimte voor de Voetganger

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen van de voorgeschiedenis en de stand van zaken van het Amsterdamse voetgangersbeleid;

2. Kennis te nemen van het ambtelijke contact met de vorig jaar opgerichte VoetgangersVereniging en in te stemmen met het organiseren van een kennismakingsgesprek met u;

3. Kennis te nemen van de deelname van de gemeente Amsterdam aan de landelijke City Deal Ruimte voor Lopen;

4. Kennis te nemen van het concept **beleidskader Ruimte voor de Voetganger** en bijbehorende concept Nota van Beantwoording (95%-versie) en de belangrijkste punten daarin. Het voornaamste discussiepunt betreft de zorgen van horecaondernemers over de gevolgen van het beleidskader voor terrassen en daarmee voor hun bedrijfsvoering. Bij de recente behandeling van het voorgestelde nieuwe horecabeleid steunden de Burgemeester en de meerderheid van de stadsdeelbestuurders het streven naar 2 meter vrije doorloopruimte niet, vanwege de impact op terrassen;

5. In te stemmen met de uitwerking van de vergunningverlening voor terrassen waarbij we bestaande vergunde terrassen tot 2026 ongemoeid laten zolang er geen sprake is van een herinrichting. We gaan dus indien van toepassing met gesplitste vergunningen voor/na 2026 werken;

6. In te stemmen met het streven naar vaststelling van het beleidskader Ruimte voor de Voetganger in College en Raad vóór het zomerreces van 2021;

Onderbouwing beslispunten

1. Kennis te nemen van de voorgeschiedenis en de stand van zaken van het Amsterdamse voetgangersbeleid

- In 2017 is het Beleidskader Verkeersnetten vastgesteld met daarin het Plusnet en Hoofdnet Voetganger. In datzelfde jaar maakte R&D een leidraad voetgangersruimte met richtlijnen voor voetgangersruimte die integraal zijn overgenomen in de leidraad van de CVC.
- In de Agenda Autoluw (2020) zijn twee voetgangersmaatregelen opgenomen. We hebben bewust gekozen om hiernaast geen apart uitvoeringsprogramma voetganger te maken. De belangen van de voetganger spelen in alle projecten in de openbare ruimte, een uitvoeringsprogramma voor deze ene modaliteit zou sowieso maar een fractie uitmaken van alles wat we doen voor de voetganger.

2. Kennis te nemen van het ambtelijke contact met de vorig jaar opgerichte VoetgangersVereniging en in te stemmen met het organiseren van een kennismakingsgesprek met u;

- In november 2020 schreef de vereniging een brief naar uw voorganger met twee verzoeken: Een kennismakingsgesprek en deelname – gelijk aan de Fietsersbond – aan de Centrale Verkeerscommissie. Recent hebben zij een vergelijkbare brief aan u gestuurd – deze is meegestuurd.
- Sinds november is er regelmatig ambtelijk contact met de vereniging. Zowel met de beleidsadviseur voetganger middels een zeswekelijkse vaste afspraak, als bijvoorbeeld bij de totstandkoming van mobiliteitsplannen en bij enkele projecten.
- In de geplande omslag van de advies- en toetscommissies (met u besproken op de staf van 14 april jl.) krijgen externe partijen zoals de Fietsersbond een andere rol. Dat lijkt een logisch moment om de VoetgangersVereniging eenzelfde positie te geven.
- We stellen voor om een kort kennismakingsgesprek te organiseren tussen u en twee vertegenwoordigers van de Voetgangersvereniging;

3. Kennis te nemen van de deelname van de gemeente Amsterdam aan de landelijke City Deal Ruimte voor Lopen;

- In Agenda Stad van het ministerie van BZK werken steden, maatschappelijke partners en Rijksoverheid samen in de vorm van City Deals
- City Deals zijn het middel om de doelstelling van Agenda Stad te halen: het versterken van groei, innovatie en leefbaarheid in de Nederlandse steden.
- Amsterdam heeft in december de City Deal Ruimte voor Lopen ondertekend. Andere deelnemers zijn o.a. Rotterdam, Den Haag, Nijmegen, Zwolle, Amersfoort, ministeries van BZK, I&M en VWS, Staatsbosbeheer, Arcadis, Wandelnet, Fietsersbond, …
- In deze City Deal zijn 5 doelen geformuleerd:
  - 4.1. Het ontwikkelen van kennis over de ideale voetgangersstad
  - 4.2. Het positioneren van voetgangersbeleid als integraal onderdeel van andere beleidsterreinen (ruimte, economie, groen, gezondheid etc.)
  - 4.3. Verleiden om te lopen
  - 4.4. Het ontwikkelen van een vitaal stedennetwerk gericht op kennisuitwisseling over lopen & stedelijk gebied
  - 4.5. Innovatie versnellen en verspreiden

Zie verder de bijgevoegde publieksversie.

4. Kennis te nemen van het concept **beleidskader Ruimte voor de Voetganger** en bijbehorende concept Nota van Beantwoording (95%-versie) en de belangrijkste punten daarin. Het voornaamste discussiepunt betreft de zorgen van horecaondernemers over de gevolgen van het beleidskader voor terrassen en daarmee voor hun bedrijfsvoering. Bij de recente behandeling van het voorgestelde nieuwe horecabeleid steunden de Burgemeester en de meerderheid van de stadsdeelbestuurders het streven naar 2 meter vrije doorloopruimte niet, vanwege de impact op terrassen;

- De strengere norm voor voetgangersruimte heeft invloed op de beschikbare ruimte voor terrassen. We stellen in het beleidskader: *"Daarbij geldt dat de norm per straattype de gewenste minima voorschrijft, maar dat 200 cm vrije doorloopruimte overal de ondergrens is bij het (opnieuw) vergunnen van objecten, terrassen, uitstallingen, etc."*
- Dit is in lijn met de wens van de raad (amendement Agenda Autoluw) en leidt ertoe dat veel bestaande terrassen (op termijn) 0,5 meter smaller worden en dat er ook terrassen zullen verdwijnen, zoals ook bleek uit een eerste grove inventarisatie in stadsdeel Centrum.

- Het concept beleidskader is gebaseerd op de leidraad voetgangersruimte (R&D, 2017). Die leidraad is gebaseerd op (inter)nationale richtlijnen en is onderdeel van de Leidraad van de CVC.
- Dit beleidskader zorgt ervoor dat de minimale maatvoering voor de voetganger bestuurlijke status krijgt. Daarmee wordt het eenvoudiger om bij herinrichtingen scherpe keuzes te maken ten bate van de voetganger. Tevens biedt het kader de grondslag om bij het vergunnen van terrassen en andere objecten minimaal 2 meter vrije doorloopruimte te hanteren.
- Het vaststellen van dit beleidskader is een voorwaarde voor concrete invulling van maatregel 8 van de Agenda Autoluw (Voetgangersvoorzieningen verbeteren op basis van het beleidskader Ruimte voor de Voetganger).
- Het kader is vrijgegeven voor inspraak op 17 februari 2020, dus vóór de eerste intelligente lockdown. We hebben de inspraak na het instellen van de lockdown verlengd tot 17 april, maar daarna behandeling uitgesteld en daarover de raad geïnformeerd.
- Op het concept beleidskader hebben we 133 inspraakreacties ontvangen en adviezen van elk van de 7 stadsdelen.
- Bewoners vinden het kader niet ambitieus genoeg; ondernemers maken zich zorgen over de gevolgen van het kader voor hun terrassen en daarmee hun omzet en hun voortbestaan. Ondernemers hebben in groten getale gereageerd (~90 reacties).
- Veel insprekers vragen om het beleidskader te vertalen naar concrete uitvoeringsstappen.

5. In te stemmen met de uitwerking van de vergunningverlening voor terrassen waarbij we bestaande vergunde terrassen tot 2026 ongemoeid laten zolang er geen sprake is van een herinrichting. We gaan dus indien van toepassing met gesplitste vergunningen voor/na 2026 werken;

- We stellen voor om conform dit beleidskader vanaf heden bij het verlenen of verlengen van terrasvergunningen altijd minimaal 2 meter vrije doorloopruimte beschikbaar te houden. Daarbij geven we iedereen 5 jaar respijt tot na de zomer 2026 om tegemoet te komen aan de zorgen zoals hierboven genoemd;
- Voldoende ruimte voor voetgangers kan in gebieden zoals rond het Leidseplein of het Rembrandtplein of in de Jordaan in de komende 5 jaar mogelijk gevonden worden door de rijbaan voor voetgangers beschikbaar te maken.
- In stadsstraten maken we bij herinrichtingen een nieuwe indeling van de ruimte, waarbij we de terrasruimte vastleggen met een terrassenplan als onderdeel van het integrale ruimtelijke ontwerp.
- In bestaande straten waar geen herinrichting plaatsvindt en waar ook geen andere maatregelen genomen kunnen worden, kan dit beleidskader desondanks betekenen dat we geen nieuwe terrasvergunningen afgeven, of een vergunning voor een kleiner terras.
- Terrasvergunningen zijn maximaal 5 jaar geldig. Daarom laten we voor iedereen pas na het zomerseizoen 2026 de nieuwe vergunningen ingaan. Hiermee voorkómen we dat er per straat of zelfs binnen een straat verschillende normen gelden. In de tussenperiode verlenen we nieuwe vergunningen in straten waar geen herinrichting plaatsvindt in twee delen tót eind zomer 2026 en vanaf winter 2026-27. Dit geeft tevens de tijd om (nieuwe) terrassenplannen te maken, of bijvoorbeeld aanvullende verkeersmaatregelen te nemen.

6. In te stemmen met het streven naar vaststelling van het beleidskader Ruimte voor de Voetganger in College en Raad vóór het zomerreces van 2021;

- Het is mogelijk om vanwege bovenstaande discussie te kiezen voor uitstel. Naar verwachting gaan in dat geval bij herinrichtingsprojecten en bij het vergunnen van objecten (terrassen, winkeluitstallingen, nutskastjes, etc.) de komende tijd kansen verloren om ruimte voor de voetganger te creëren zoals is vastgelegd in de Agenda Autoluw. We adviseren daarom om verder te gaan met vaststelling van het kader.
- Tegelijk willen we wel duidelijk zijn: De norm legt ruimte vast die uiteindelijk substantieel ten koste zal gaan van o.a. terrassen. Een eventueel verder afgezwakte versie van het beleidskader om de pijn daarover vooruit schuiven naar projecten en vergunningverlening, voegt weinig toe ten opzichte van de norm die op dit moment al in de leidraad van de CVC is opgenomen.
- We stellen voor om bij aanbieding van het voorgestelde beleid aan de gemeenteraad met een raadsbrief nader in te gaan op met name het discussiepunt over de terrassen. Een concept van deze raadsbrief is bijgevoegd;

Volgende processtappen

- Nota van Beantwoording en Beleidskader afmaken en opmaken
- Collegevoordracht inclusief NvB, Beleidskader en raadsbrief via map
- Simultaan deze stukken tkn in map Wethouder Ivens
- Collegebehandeling 25 mei
- Raadscommissie MLW 1 juli
- Raad 7 juli

Advies / afstemming

[redacted]OOV (horecabeleid).

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2021-042029	1. Publieksversie City-deal-Ruimte-voor-lopen.pdf (pdf)
AD2021-042033	2. inspraakversie_beleidskaderruimtevoorvoetganger-toegankelijk - aanpassingen.pdf (pdf)
AD2021-042030	3. NvB concept april - GdW.docx (msw12)
AD2021-042031	4. 20210415 Raadsbrief toelichting beleidskader ruimte voor de voetganger.doc (msw8)
AD2021-042032	5. introductie VoetgangersVereniging NL.pdf (pdf)
AD2021-042002	Staf Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted]

Uitslag

B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen